

Plan mot kränkande behandling

Vallens förskola

Ansvarig rektor: Anna Holter

Giltighetstid: 2023-12-01 – 2024-11-30

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn och elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Det främjande arbetet syftar till att hitta och stärka de positiva förutsättningarna för lika behandling. Det ingår i förskolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar och att förankra respekten för allas lika värde. Arbetet syftar till att förskolemiljön ska vara trygg för alla.

Barn och utbildnings verksamhetsidé:

Vi ska skapa bästa möjliga förutsättningar för barn och elevers livslånga lärande och utveckling. Vårt arbete ska kännetecknas av goda relationer, nära möten och ständig återkoppling. Arbetet ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Att arbeta främjande och förebyggande är en viktig del av arbetet mot alla former av kränkande behandling. Tre ledande begrepp i vårt arbete är att främja (långsiktigt arbete) – Förebygga (ta bort hinder) – åtgärda (dokumentera, följa upp). Att vara tillsammans, att mötas, bli lyssnad på och lyssna tillbaka är en rättighet för alla i förskolan.

3. Kartläggning av risker

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Övergångar mellan aktiviteter	Pedagogernas observationer Inkomna tillbudsrapporter	
Vikarier ej tillgängliga vid frånvaro - underbemanning	Pedagogernas observationer Inkomna tillbudsrapporter	
Barn med ökat tillsynsbehov	Inkomna tillbudsrapporter Pedagogernas observationer	
Inskolningar av nya små barn	Inkomna tillbudsrapporter Pedagogernas observationer	
Många barn på samma yta i fri lek	Pedagogernas observationer	
Känner ej alla förskolans barn och vårdnadshavare vid namn	Pedagogernas observationer	
Dolda utrymmen inne och ute	Pedagogernas observationer Samtal med barnen	

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Observationer av barnens sociala samspel	Oklart	
Erbjuda trygga miljöer ute och inne	Pågående arbete, ej färdigt	

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Tydliga övergångar mellan aktiviteter	Arbeta med tydliggörande pedagogik såsom bildstöd	Barnen vet vad som händer just nu och vad som kommer sedan	Utvärderas genom observationer och barnintervjuer. Hemvistet ansvarar. Klart vt-24
Säkra personaltätheten	Ökad grundbemanning Rekrytera fler vikarier	Säkerställa att rutiner kan följas och minska känslan av stress för pedagogerna	Enkät till pedagogerna. Rektor ansvarar. Vt-24
Minimera tiden barnen vistas i stor grupp	Dela barnen i mindre aktivitetsgrupper Fördela matsalstiderna	Trygga barn Engagerade barn Färre konflikter Lägre ljudnivå	Utvärderas vid medarbetarsamtal samt genomgång av tillbudsrapporter. Hemvisten ansvarar med stöd av rektor. Ht-24
Inga kränkningar på undanskymda ställen	Pedagogerna är närvarande där barnen är genom att fördela sig inomhus såväl som på gården	Trygga barn Engagerade barn Barnen blir uppmärksammade av de vuxna	Genomgång av tillbudsrapporter, medarbetarsamtal, barnintervjuer. Pedagoger ansvarar med stöd av rektor. Vt-24

6. Delaktighet och förankring

Barn och pedagoger arbetar tillsammans med innehållet i planen med hjälp av ex ”Kompisböckerna”, ”Kanin och Igelkott” samt material om barnkonventionen. Genom diskussioner och samtal i små grupper görs barnen delaktiga i, och kunniga om, innehållet i planen och det främjande arbetet mot kränkande behandling förankras bland barnen när pedagogerna är närvarande i de miljöer där barnen vistas och uppmärksammar önskade beteenden.

Pedagogernas observationer ligger till grund för planens innehåll och deras utvärderingar är en viktig del i uppföljningen av planen, där de tillsammans fångar upp riskfaktorer och kommer med förslag på åtgärder.

Planen görs tillgänglig för vårdnadshavare samt andra intresserade via hemsidan. Den presenteras även vid föräldramöten och vid inskolning av nya barn samt finns anslagen i kapprummen. Vid

föräldraråds- och föräldramöten ges vårdnadshavarna möjlighet att diskutera planen samt lämna synpunkter på innehållet.

7. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar ansvarspedagog
2. Ansvarspedagog har samtal med barnet utifrån barnets ålder och mognad
3. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
4. Skyndsam anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
5. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär ingår i kartläggningen.
6. I vissa situationer kan barnhälsoteamet behöva kopplas in.
7. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.
 2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplat till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.